

УДК 004.738.5+004.01

ВИКОРИСТАННЯ ВЕБ-СПІЛЬНОТ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ КОМУНІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ

С.С. Федушко

Аспірант*

Контактний тел.: (032) 258-25-95

E-mail: felomia@gmail.com

Д.В. Мельник*

Контактний тел.: 097-148-00-47

E-mail: mandaryna.melnyk@gmail.com

Ю.О. Сєров

Кандидат технічних наук, старший викладач*

Контактний тел.: (032) 258-25-95

E-mail: syerov@ridne.net

*Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

Національний університет «Львівська політехніка»
вул. С. Бандери, 12, м. Львів, Україна, 79013

У статті запропоновано аналіз мережеских спільнот як джерел інформаційної комунікації. Розроблено схему функціонування Української наукової Інтернет-спільноти (www.nauka-online.org)

Ключові слова: веб-спільнота, комунікація, інформаційне суспільство

В статье предложен анализ сетевых сообществ как источников информационной коммуникации. Разработана схема функционирования Украинского научного Интернет-сообщества (www.nauka-online.org)

Ключевые слова: веб-сообщество, коммуникация, информационное общество

This paper offers the analysis of web communities as the sources of informational communication. The functional scheme of the community Ukrainian Scientific Internet community (www.nauka-online.org) is developed

Keywords: web community, communication, informational society

1. Вступ. Постановка задачі та основні завдання

Значна популярність Інтернету та веб-спільнот в сучасному суспільстві зумовлена інтенсифікацією перетворень, які відбуваються в українському соціумі.

Формування інформаційного суспільства ґрунтується на розвитку індустрії інформаційних і телекомунікаційних послуг, створенні середовища, орієнтованого на масового користувача. Характер, масштаби та глибина сучасних змін потребують нових підходів і рішень.

Актуальність роботи визначає проведення системного дослідження та визначення основних типів, характеристик та особливостей інтернет-спільнот, їхньої ролі в організації сучасного процесу інформаційної комунікації.

2. Аналіз досліджень

Проблеми організації співпраці науковців за допомогою інтернет-технологій є актуальними в наш час і досліджуються в працях багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених. Наукові роботи в цій галузі присвячені дослідженню нових шляхів наукової комунікації, комп'ютерних мереж як соціальних мереж, пошуку та надання основних характеристик сучасних форм для професійного спілкування в Інтернеті.

Мережева наукова взаємодія відкриває широкі можливості міжнародного співробітництва, що сприяє поширенню наукових знань і розвитку нових напрямів дослідження.

Вирішення сучасних глобальних проблем є можливим при ефективній взаємодії наукових груп і колективів. За допомогою онлайн-взаємодії здійснюється швидкий обмін даними, які проходять внутрішню перевірку якості між учасниками наукового співтовариства, а наукова комунікація стає незалежною від усталених глобальних структур влади в науці.

3. Аналіз діяльності Української наукової Інтернет-спільноти

Метою Української наукової Інтернет-спільноти (УНІС) є організація співтовариства українських вчених, обговорення актуальних проблем української науки, розміщення публікацій, обмін досвідом та пошук партнерів.

Місія спільноти – надати доступ вітчизняним науковцям до найновіших дослідних робіт, що забезпечить якісне подання національних наукових досягнень у інформаційному середовищі. УНІС створено 1 липня 2006 року на базі сайту <http://nauka-online.org>, і від цієї дати Wayback Machine [3] надає 13 варіантів значних змін його структури. Інформацію щодо аудиторії, загальної кількості відвідувань, по-

пулярності окремих розділів надає інформаційний сайт alexa.com [1]. Статистичне резюме УНІС: Nauka-online.org – одна з найпопулярніших україномовних спільнот науковців, що підтверджує велика кількість відвідувань і переглядів сторінок за останні 3 місяці. Спільнота належить до категорії «Наука та природа». Відвідувачі витрачають близько 24 секунд на кожен перегляд сторінки та сумарно проводять близько 2 хвилин на сайті протягом кожного візиту. Близько 5 % відвідувань спільноти відбувається завдяки посиланням у пошукових мережах. Відвідувачі переглядають, в середньому, 4,5 унікальних сторінок щодня. Репутація сайту дорівнює 32. Це число є кількістю посилань на nauka-online.org зі сайтів, відвіданих користувачами в трафіковій панелі Alexa. Серед них – Wikipedia.org, lp.edu.ua, webplanet.ru та інші. Alexa дозволяє ознайомитися з найбільш популярними запитамми, які приводять користувачів мережі на УНІС із пошукових систем у процентному відношенні залежно від популярності запиту. Ці дані оновлюються щомісячно.

Найчастіше користувачі прагнуть знайти зразки відгуків до статей, ознайомитися зі світом української науки.

4. Аналіз популярних наукових веб-спільнот

Згідно результатів аналізу, здійсненого за допомогою пошукових мереж, було визначено кілька сайтів, які тематично пов'язані з аналізованим, і сервери яких розташовані в Україні чи за кордоном. Це:

1) **Ukrainian scientists Worldwide** [4] – сайт українських науковців у світі. Сайт передбачає можливість реєстрації, організації груп за інтересами, перегляду окремих блогів, участі в обговореннях різноманітних тем на форумі, перегляду відео, автоматичного виконання транслітерації текстів та подання оголошень, перегляд рейтингу відомих наукових установ, новини.

2) **Научная сеть SciPeople** [5] – російська наукова спільнота. Сайт російської наукової спільноти теж надає можливість реєстрації учасників, і, дозволяє їм створювати певні зв'язки між собою, запрошувати колег та організувати групи за інтересами. Учасники спільноти отримують можливість доступу до наукових журналів, участі в обговореннях наукових тем, пошуку роботи за допомогою публікування резюме, отримання інформації про гранти та наукові курси, користування електронною бібліотекою, одержання відомостей про наукові організації та наукові області, а також – аналізу статистики сайту та географії вчених. Сайт має англійську версію. Сайт представлений у Facebook, ВКонтакте і Twitter.

3) **Community of Science** [2] – інтернаціональний інформаційний ресурс, що забезпечує підтримку і фінансування наукових досліджень. Учасники спільноти є користувачами глобального ресурсу, що забезпечує їх важкодоступною в звичайних умовах інформацією, дозволяючи їм зекономити час і гроші на реалізацію власних проектів. Спільнота забезпечує своїх учасників можливістю проведення експертиз проектів, спільного вирішення проблемних питань та надає ресурси для проведення досліджень, допо-

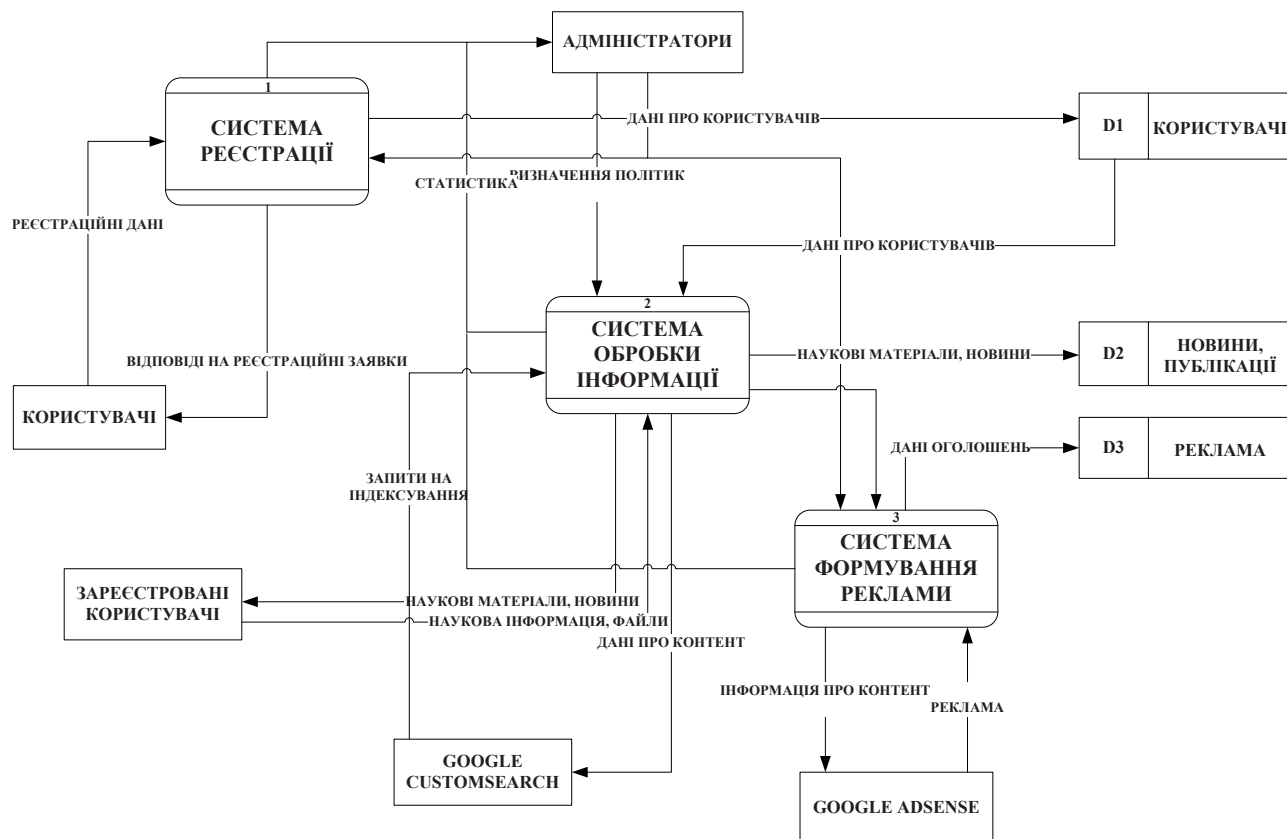

Рис. 1. Схема потоків даних наукової онлайн-спільноти

магає встановити зв'язки для розвитку наукової діяльності, а також – сприяє встановленню партнерських зв'язків і створенню наукових об'єднань.

5. Схема потоків даних Української наукової інтернет-спільноти

Документами в онлайн-спільноті є вся інформація в електронній формі, створена користувачами, адміністраторами чи іншими системами, з якими співпрацює чи пов'язаний функціонально сайт. Функціонування УНІС зводиться до злагодженої взаємодії трьох систем: реєстрації, обробки інформації та формування реклами (рис. 1). Процеси, які відбуваються в кожній з названих складових, супроводжуються відповідними документами:

Система реєстрації: відвідувачі спільноти заповнюють спеціальну реєстраційну форму, в якій вказують необхідні дані, що згодом становитимуть основну частину профілю користувача. Інформація, внесена в поля форми, перевіряється на достовірність та автентичність, і, якщо ці показники задовольняють вимоги адміністрації, система автоматично надсилає користувачеві повідомлення електронною поштою, що підтверджує факт його реєстрації на сайті. Реєстрація є обов'язковою передумовою для того, щоб користувач міг брати участь в документно-інформаційній комунікації спільноти, і доступ до даних, створених в середовищі сайту, стає можливим лише завдяки створенню персонального профілю. Усі відомості про учасників спільноти зберігаються в сховищі даних – Користувачі, повний доступу до якого має лише адміністратор спільноти.

Система обробки інформації є основним середовищем для проведення успішної діяльності спільноти. У межах спільноти функціонує спеціальний календар подій. Учасники спільноти публікують результати своїх наукових досліджень, вказують посилання на корисні джерела. Спільнота науковців надає можливість здійснення якісного користувацького пошуку (Google CustomSearch).

Система формування реклами відіграє чималу роль у функціонуванні цього інформаційного ресурсу (Google AdSense). Основні правила, обмеження та політику веб-спільноти загалом визначають адміністратори сайту, які отримують статистичні звіти про діяльність кожної з систем.

На основі отриманих статистичних даних, адміністратори УНІС роблять висновки про досягнення та недоліки функціонування сайту за певний період часу. Ці висновки є базою для формування політики на наступний період існування, а також – основою для запровадження конкретних якісних змін роботи системи.

6. Висновки

Новітні комунікаційні технології забезпечують злагоджену спільноту вчених на основі підтримки спілкування за допомогою Всесвітньої мережі. Одним із провідних представників наукового інформаційного ресурсу є Українська наукова Інтернет спільнота.

Проаналізувавши контент та функціональні характеристики веб-спільноти, варто відзначити, що УНІС є одним з небагатьох ресурсів вітчизняного інформаційного простору. Спеціалізовані та затребувані розділи та функції роблять його ефективним та забезпечують відповідне коло користувачів. До недоліків спільноти відносимо непорядкованість даних і невисока активність учасників щодо створення груп за інтересами. Спільнота потребує поживлення за рахунок постійного створення нових актуальних тем, проведення дискусій, розширення джерельної бази – пропонуємо запровадити власну електронну бібліотеку спільноти, а також – розширення функціональних характеристик календаря за рахунок додавання нагадування про найближчі події наукового життя. Проведений аналіз дозволяє віднести УНІС до категорії ресурсів, які відіграють важливу роль в організації діяльності та співпраці науковців.

Література

1. Афанасьєв Д. Роль інтернет-мережових спільнот у становленні інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс] / Д. Афанасьєв // Віче. Журнал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/1827/> (20.12.2011). – Заг. з екрану.
2. Jones Q. Virtual-communities, virtual settlements & cyber-archaeology. [Ел. ресурс]/Journal of Computer Mediated Communication–Режим доступу: <http://jcmc.indiana.edu/vol3/issue3/jones.html> (24.12.2011). - Заг. з екрану.
3. Brünger-Weilandt S. E-Science – Advancing new ways of scientific communication [Text] / S. Brünger-Weilandt // Information Services and Use. – 2007. – Vol. 27. – P. 161-166.
4. Nahotko M. Komunikacja naukowa w środowisku cyfrowym.Globalna biblioteka cyfrowa w informatycznej strukturze nauki[Text] / M. Nahotko. – Warszawa: Wyd. SBP, 2010. – s.284.
5. Wellman B. Computer Networks as Social Networks:Collaborative Work, Telework, and Virtual Community [Text] /B.Wellman// Annual Review of Sociology.–1996.–Vol.22.–P.213-238.